

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Доктора медичних наук, професора, завідувача кафедрою травматології та ортопедії з військово-польовою хірургією
Тернопільського національного медичного
університету ім. І.Я. Горбачевського.

ЦВЯХА АНДРІЯ ІВАНОВИЧА

на дисертаційну роботу здобувача ступеня доктор філософії

Обаранця Олега Васильовича

на тему: «Диференційна лікувальна тактика при метафізарних переломах дистального відділу плечової кістки у дітей та підлітків» подану в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 35.600.159, яку створено згідно з наказом ректора в МОЗ України № 171-з від 26 березня 2026 року на підставі рішення Вченої ради ДНП «ЛНМУ імені Данила Галицького» ВР-3 від 25.03.2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Обаранця Олега Васильовича на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність теми дисертації

Пошкодження кісткових структур ділянки ліктьового суглобу у дітей, за даними різних дослідників, складають від 16 до 50% від усіх переломів кісток або 50-80% від усіх внутрішньосуглобових травм верхньої кінцівки. Одні з найчастіших пошкоджень дистального відділу плечової кістки є черезвиросткові та надвиросткові переломи плечової кістки, що складають 47,5-80% від всіх внутрішньосуглобових переломів ділянки ліктьового суглобу у дітей. Вони є однією із найпоширеніших побутових травм у дітей віком від 3 до 12 років.

Діагностика і лікування пошкоджень дистального метафізу плечової кістки у дітей залишається складною і не до кінця вирішеною проблемою. Це пов'язано з особливостями анатомічної будови дитячого організму в ділянці ліктьового суглоба, а також із ризиком розвитку ускладнень, таких як порушення кровотоку у зоні перелому і затримка консолідації, утворення посттравматичних

осифікатів, що призводить до обмеження функції ліктьового суглоба. В літературних джерелах автори наголошують, що в 67 % випадків при діагностиці і лікуванні травматичних пошкоджень ділянки ліктьового суглоба у дітей виникають серйозні помилки, які в подальшому призводять до негативних функціональних результатів.

Тому дисертаційна робота, яка присвячена покращенню результатів лікування дітей і підлітків з метафізарними переломами дистального відділу плечової кістки є актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано під керівництвом професора кафедри травматології та ортопедії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, доктора медичних наук, професора Трутяка Ігоря Романовича. Робота є фрагментом НДР кафедри травматології, ортопедії та воєнно-польової хірургії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького «Поєднана травма органів та кінцівок (клініка, діагностика та лікування) № державної реєстрації 0115U000044.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

У дисертаційній роботі проведено комплексний аналіз сучасних підходів до діагностики та хірургічного лікування пацієнтів дитячого віку із метафізарними переломами плечової кістки. На основі власного клінічного матеріалу обґрунтовано нові диференційовані хірургічні підходи, що враховують тяжкість травми, характер зміщення відламків, стан м'яких тканин навколо суглобу. Автором розпрацьована і запропонована для використання клініко-анатомічна класифікація, яка полегшує вибір способу лікування даної категорії пацієнтів.

Робота виконана на достатньо високому науково-методичному рівні. Клінічні групи сформовані відповідно до принципів доказової медицини, дослідження поєднує аналіз ретроспективної і проспективної групи пацієнтів з аналізом ефективності лікувальних втручань.

Мета логічна, завдання сформульовані чітко й послідовно реалізовані в процесі виконання дослідження. Висновки конкретні, структуровані та відповідають завданням дисертації.

За результатами виконаної роботи опубліковано 4 наукові праці, у фахових журналах категорії В, затверджених МОН України, що відповідає вимогам до дисертаційних робіт для присудження ступеня доктора філософії.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертант комплексно підійшов до вирішення поставленого наукового завдання. Сумісно з науковим керівником сформулював тему та дизайн дослідження. Самостійно провів аналіз новітніх джерел наукової інформації і класичних праць науковців за даною тематикою. Склав план і робочу програму дослідження, провів набір клінічного матеріалу, сформував проспективну та ретроспективно групи пацієнтів, порівняв результати лікування. Сформулював висновки до всіх підрозділів та загальні висновки. У наукових працях написаних самостійно та у співавторстві повністю висвітлив результати дисертаційного дослідження. Таким чином, вищевказане підтверджує достотно високий рівень оволодіння методологією наукової роботи.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів.

Вперше встановлено та верифіковано вплив клініко-епідеміологічних характеристик у пацієнтів дитячого віку на виникнення метафізарних переломів дистального відділу плечової кістки. Вперше розподілено за рангами гендерні характеристики, механізм і вид травми при метафізарних переломах дистального відділу плечової кістки у дітей та підлітків. Оцінено можливості, недоліки та практичне значення класифікації асоціації “Остеосинтезу” і класифікації Gartland метафізарних переломів дистального відділу плечової кістки та розроблено власну класифікацію цих переломів. Доповнено і науково обґрунтовано схему діагностики метафізарних переломів дистального відділу плечової кістки у дітей та підлітків. Удосконалено схему диференційного вибору способів лікування метафізарних переломів дистального відділу плечової кістки

у дітей та підлітків. Отримала подальший розвиток шкала оцінки віддалених результатів лікування пацієнтів дитячого віку з метафізарними переломами плечової кістки та доведена ефективність запропонованих доповнень.

Теоретичне та практичне значення роботи й впровадження отриманих результатів.

Розроблені та впроваджені у практичну діяльність схема діагностики, схема лікування пацієнтів дитячого віку з метафізарними переломами дистального відділу плечової кістки дозволила покращити рівень медичної допомоги пацієнтам з таким видом ушкоджень, а також оптимізувати клініко-організаційні заходи і покращити віддалені результати лікування. Результати дисертаційного дослідження впроваджено в лікувальний процес відділень дитячої травматології та ортопедії міської дитячої клінічної лікарні міста Львова, а також в навчальний процес кафедри ортопедії, травматології та воєнно польової хірургії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація написана українською мовою за класичною структурою та побудована відповідно до вимог затверджених Наказом №40 МОН України від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації». Роботу викладено на 160 сторінках друкованого тексту. Дисертація написана українською мовою за класичною структурою. Вона складається з анотації двома мовами (українською та англійською), змісту, переліку умовних скорочень, вступу, аналітичного огляду літературних джерел, розділу програмно-технологічного обґрунтування роботи, чотирьох розділів результатів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел (151 літературне джерело, з яких 32 праць кирилицею і 119 латиницею) та додатків.

В анотації чітко сформульовано мету дослідження, описано методологічну базу, представлено основні результати згідно до розділів дисертації та сформульовано практичну значущість роботи.

У вступі обґрунтовано актуальність теми у контексті сучасних викликів сучасної дитячої травматології, чітко визначено об'єкт і предмет дослідження, сформульовано мету та завдання. Окремо окреслено особистий внесок здобувача та подано перелік публікацій за темою роботи. До вступу зауважень немає.

Перший розділ присвячено аналітичному огляду наукових джерел. Автором узагальнено сучасні уявлення про механізми ушкодження при метафізарних переломах плеча у дітей, особливості їх епідеміології, патофізіологічні механізми розвитку ускладнень. Особливу увагу дисертант приділив характеристикам показань до хірургічного лікування метафізарних переломів плечової кістки у дітей. Акценти зроблено на недоліках існуючих підходів та потребі в диференційованій, адаптованій до клінічної практики лікувальній тактиці. Висвітлений аналіз літератури слугує переконливим підґрунтям для постановки завдань дослідження.

Другий розділ містить детальний опис дизайну дослідження, критерії включення/виключення пацієнтів, принципи формування клінічних груп, перелік діагностичних та лабораторних методів, а також підходи до статистичної обробки даних. Важливим є обґрунтування достатнього та необхідного об'єму вибірки, що дозволяє виконати об'єктивний аналіз клінічного матеріалу та зробити достовірні висновки.

Третій розділ присвяченій клініко-епідеміологічній характеристиці пацієнтів із метафізарними переломами плечової кістки. Автором виявлено цікаві тенденції у віковій та статевій характеристиці пацієнтів із черезвиростковими та надвиростковими переломами плечової кістки. Дисертантом було визначено, що черезвиросткові та надвиросткові переломи плечової кістки у дітей виникають найчастіше у віці 4 - 9 років внаслідок феномену психофізіологічної дезадаптації у вигляді неконтрольованої підвищеної активності в основному внаслідок падіння при обставинах, що пов'язано з особливостями життя дитини. В цілому розділ оцінюю позитивно, однак вважаю, що він дещо перевантажений табличним матеріалом, який можна було б замінити діаграмами. Дане зауваження має дидактичний характер.

Четвертий розділ присвячений розробці і клінічному обґрунтуванню запропонованої класифікації черезвиросткових та надвиросткових переломів у пацієнтів дитячого віку. У даному розділі дисертант провів аналіз ефективності найбільш розповсюджених класифікацій метафізарних переломів плечової кістки та встановив їх недоліки. Провівши логічний аналіз ретроспективного матеріалу автором встановлено інтерпретаційну градацію і запропоновано свою класифікацію черезвиросткових переломів плечової кістки у пацієнтів дитячого віку. Даний розділ можна оцінити позитивно, однак у ньому зустрічаються деякі синтаксичні помилки, що не зменшує наукової цінності розділу.

П'ятий розділ присвячений розробці оптимальної клініко-діагностичної та лікувальної тактики у пацієнтів із метафізарними переломами плечової кістки. Цікавою із наукової точки зору є визначена структура ротаційного зміщення уламків у пацієнтів з черезвиростковими переломами плечової кістки. Розроблений автором клінічний маршрут пацієнта на діагностичному етапі значно полегшує практичну роботу чергових лікарів як поліклініки так і стаціонару. Розробка та впровадження запропонованої схеми надання медичної допомоги дітям з черезвиростковими та надвиростковими переломами плечової кістки дозволяє значно покращити як анатомічні так і функціональні результати лікування пацієнтів цієї категорії. До даного розділу зауважень немає.

Шостий розділ є квінтесенцією результатів роботи, що висвітлено у попередніх розділах. Дисертант розробив бальну оцінку віддалених результатів лікування дітей та підлітків з переломами дистального метафізу плечової кістки, що в науковому плані дозволяє об'єктивізувати облік результатів лікування даної категорії травмованих у різних лікувальних закладах. Впровадження запропонованих автором методик діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів дитячого віку із метафізарними переломами плечової кістки дозволило покращити функціональні результати на 18,9%.

Висновки сформульовано чітко, відповідають меті і завданням дослідження. Кожен із висновків логічно впливає з конкретного розділу

дисертації. Список літератури оформлений відповідно вимог державного стандарту.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Загалом дисертація написана на відповідному науковому рівні. Автор демонструє свою професійність і обґрунтовує результати дослідження. Зустрічаються окремі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки. Але ці зауваження не мають принципового характеру і не впливають на цінність роботи.

У рамках наукової дискусії хотілось би почути від дисертанта відповіді на такі питання:

1. Чи порівнювали Ви результати функціонального відновлення ліктьового суглобу у дітей з метафізарними переломами дистального відділу плечової кістки котрим проводилася реабілітація за послідовною схемою і тих пацієнтів у котрих реабілітація проходила самостійно, або без контролю фахівця?
2. Чи вважаєте доцільним застосовуючи Вашу схему відновного лікування, проводити реабілітацію в амбулаторних умовах застосовуючи телемедичні технології?

Висновок щодо відповідності дисертації вимогам, які висуваються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація Обаранця Олега Васильовича «Диференційна лікувальна тактика при метафізарних переломах дистального відділу плечової кістки у дітей та підлітків», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, є завершеною, актуальною науковою працею, яка виконана дисертантом самостійно і вирішує актуальне наукове завдання – покращення результатів лікування метафізарних переломів дистального відділу плечевої кістки у дітей і підлітків шляхом вивчення клініко-епідеміологічної, клініко-нозологічної їх характеристики, розробки нових власних схем діагностики, лікування та реабілітації.

За актуальністю теми, науковою новизною, адекватністю застосованих методів дослідження, методичним рівнем, науково-практичним та теоретичним значенням дисертаційна робота Обаранець Олега Васильовича «Диференційна лікувальна тактика при метафізарних переломах дистального відділу плечової кістки у дітей та підлітків» повністю відповідає «Вимогам щодо оформлення дисертації», затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р., передбаченим п. 6-8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент

Завідувач кафедри травматології, ортопедії та ВПХ

Тернопільського національного медичного

університету імені І.Я Горбачевського, МОЗ України,

доктор медичних наук, професор

Андрій ЦВЯХ

Особисті підпис

завіряю
Заступник ректора
Тернопільського національного
медичного університету

